

37. Tietojenkäsittelykeskus

Yleistä. Kertomusvuonna toiminta keskitettiin tuotantoajoissa olevien systeemien kehittämiseen, suunnittelu- ja ohjelmointipalvelujen laadun parantamiseen ja tietokonelaitteiston käytön tehostamiseen.

Tammikuun 2—3 päivinä suoritettiin valtiolliset vaalit ja lokakuun 1—2 päivinä kunnallisvaalit, joiden osalta suoritettiin Helsingin vaalipiiriä koskevia tietokoneajoja tietojenkäsittelykeskuksessa laadituilla ohjelmissa.

Kesällä suoritettiin laitoksiin kohdistettu palvelutarpeiden kartoitus KT-suunnitelmia varten.

Maaliskuussa käynnisti tietojenkäsittelykeskus alustavat tietokonelaitteiston laajennusta koskevat neuvottelut eräiden kaupungin virastojen ja laitosten kanssa. Keväällä tilasi kaupunki tutkimuksen kaupungin atk-toiminnasta. Tutkimuksen suoritti Konsultti-toimisto Scanshare, jonka loppuraportti valmistui 15.5. Raportissa suositeltiin mm. »on line»-tietokonelaitteiston hankkimista. Myöhemmin kaupunginjohtaja asettikin »on line»-tietokoneen hankintaa valmistelevan työryhmän sekä lokakuussa sopimusneuvotteluryhmän. Toimenpiteiden tuloksena kaupunginhallitus päätti 27.12. vuokrata IBM S/370-135 tietokonelaitteiston.

Kaupunginhallituksen asettama organisaatiotoimikunta, jonka tehtävänä oli mm. selvittää tilastotoimiston, kuntasuunnittelurekisteritoimiston ja tietojenkäsittelykeskuksen yhdistämistä, sai mietintönsä valmiiksi kertomusvuoden kesällä. Mietinnössään toimikunnan enemmistö päätyi esittämään mainit-

tujen laitosten yhdistämistä. Kaupunginhallitus päätti 18.9. perustaa tietokeskus-nimisen tilapäisen palveluyksikön ja liittää siihen 1.1. 1973 alkaen kuntasuunnittelurekisteritoimiston ja tietojenkäsittelykeskuksen.

Henkilökunta. Henkilökunnan *vaihtuvuus* oli edeltäneisiin vuosiin verrattuna erittäin pieni, vain 2,6%. Palveluksesta *erosi* kaksi henkilöä. Vuoden päättyessä oli hallinnossa 10, suunnitteluosastossa 28 ja käyttöosastossa 39 eli yht. 77 henkilöä.

Henkilökuntaa osallistui kouluttajina henkilöasiainkeskuksen järjestämille ATK-kursseille. ATK-peruskurssien ja yhdyshenkilökurssien osalta tietojenkäsittelykeskuksen osuus oli huomattava.

Henkilöitä *osallistui* 27:een ulkopuoliseen ja 16:een henkilöasiainkeskuksen järjestämään koulutustilaisuuteen 35 ja tilaisuuksista kertyi yhteensä 260 kurssipäivää.

Suunnittelutoiminta. Merkittävimmistä uusista suunnittelutehtävistä mainittakoon vesilaskutus, jonka tuotantoajot käynnistyivät keväällä. Syksyllä valmistui liikennelaitoksen materiaalilaskennan systeemin uudistaminen. Edellisenä kertomusvuonna aloitettu HKR:n kiinteistöpuhtaanapidon integroitu palkanlaskenta- ja laskutusjärjestelmän suunnittelutyö jatkui varsin laajana koko kertomusvuoden ajan.

Vuonna 1971 alulle pantu dokumentointikäskirja saatiin valmiiksi kertomusvuoden aikana.

Suunnittelu- ja ohjelmointikapasiteetin käytöstä ks. taulukot 1 ja 2.

Taulukko 1

Suunnitteluosaston kapasiteetin jakaantuminen vuosilomia, kursseja yms. lukuunottamatta tehtävittäin v. 1972 (päiviä)

Tehtävä tai toiminto	Kuukausipalkat	Tuntipalkat	Materiaalilaskenta	Kustann. laskenta	Laskutukset	Maksutukset	Muut tehtävät	Kaikki yht.
Suunnittelu	162	62	105	114	493	39	476	1451
Ohjelmointi	222	51	60	278	977	91	500	2179
Systemien ja ohjelmien huolto	388	250	61	134	276	64	265	1438
Yhteensä, päiviä	772	363	226	526	1746	194	1241	5068
Osuus %:ia koko kapasiteetista	15.23	7.16	4.46	10.38	34.45	3.83	24.49	100.00

Taulukko 2

Suunnitteluosaston kapasiteetin jakaantumisen toiminnoittain v. 1972

Toiminta	Miestyöpäiviä	%
— suunnittelu	1 451	21.52
— ohjelmointi	2 179	32.32
— systeemien ja ohjelmien huolto	1 438	21.33
— vuosilomat kurssit yms.	1 674	24.83
Yhteensä	6 742	100.00

Käyttötoimintojen osalta kehitettiin töiden valmisteluprosessia ja ajojen suunnittelua. Lisäksi kehitettiin koneajojen suorittamista ns. moniajoina.

Tietokonelaitteiston keskusmuistin kokoa laajennettiin 1.7. lukien 24 K-sanalla eli 64 K-sanaan sekä hankittiin samasta ajankohdasta alkaen toinen rivikirjoitin.

Lävistyskonekantaan alettiin uusia hankkimalla Univaclävistyskoneita, joiden teho on n. 20% käytössä olevia IBM-lävistyskoneita suurempi.

Tehtävät. Tietojenkäsittelytehtävät olivat pääsovellutusalueittain seuraavat:

- kuukausipalkat,
- tuntipalkat,
- materiaalilaskenta,
- kustannuslaskenta- ja kirjanpito,
- laskutus,
- maksut sekä
- muut tehtävät.

Taulukko 3

D22-tietokoneiden käytön jakaantuminen tehtävittäin v. 1972

Tehtävä	Käyttö-tunnit	%
— kuukausipalkat	586	8.86
— tuntipalkat	853	12.87
— materiaalilaskenta	392	5.91
— kustannuslaskenta	450	6.79
— laskutukset	2 393	36.12
— maksut	248	3.74
— muut tehtävät ..	1 092	16.48
— ohjelmien testaus	612	9.23
Yhteensä	6 626	100.00

Tehtävät kuormittivat suunnittelu- ja ohjelmointikapasiteettia sekä tietokonekapasiteettia taulukoissa 1—3 ilmenevässä laajuudessa.

Laitteisto ja sen kuormitus. Datasab D22:n kokoonpano oli seuraava:

Keskusyksikkö (64KS, 1,6 s/sana), konsolikirjoitin, 6 magneettinauha-asemaa (60KB, 800 BpI), 3 magneettilevystöyksikköä (7,25 MB, 75 ms), reikänauhanlukija (2000 merkkiä/s, reikäkortinlukija (1500 korttia/min) reikäkortinlävistin (100—250 korttia/min) sekä kaksi rivikirjoitinta (1250 ja 600 r/min).

Tietokoneiden lisäksi käytössä oli useita erilaisia lävistys- ja apukoneita.

37. Tietojenkäsittelykeskus

Koneiden kuormitus oli kertomusvuonna seuraava:

	tuntia
— tietokone Datasaab D22	6 626
— lävistyskoneet	7 040
— tarkastuslävistyskoneet	6 111
— MDS-laitteet	1 156
— muut koneet	3 309

Asiakkaat. Asiakkaina olleista lähes kaikista kaupungin virastoista ja laitoksista olivat suurimmat käyttäjät

	veloitus, mk
— sähkölaitos,	1 130 000
— rakennusvirasto	916 000
— liikennelaitos	392 000
— sairaalavirasto laitoks.	241 000
— vesilaitos	183 000

Ulkopuolisina asiakkaina oli 44 kuntaa ja eräitä yksityisiä yrityksiä. Ulkopuolisiin kohdistunut laskutus oli 143 000 mk.

Talous. Tietojenkäsittelykeskuksen menot olivat kertomusvuonna 4 081 000 mk ja tulot 3 953 000 mk. Taloudellinen tulos, kun menoista katettiin 96,8%, oli parempi kuin minään aikaisempana toimintavuonna. Hyvään tulokseen vaikuttivat mm. henkilökunnan pysyvyys ja veloitus hintojen tarkistukset.